

Hetty Kleinloog

Volle Kracht

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Proloog

Zwaaiend met een tak naar het geritsel in het struikgewas, beseft de tachtigjarige Wanda dat verdwalen beslist iets anders is dan de weg kwijt zijn. Geen notie meer hebben van plan of doel, dat is verdwalen. Alleen nog zeker weten dat je op het verkeerde moment op een verkeerde plek bent, dát is verdwalen. Verdwalen is dolen. De weg kwijt zijn daarentegen is een hoop paniek om niks, terwijl je gewoon rechtdoor kunt lopen tot je een huis tegenkomt. Alle wegen leiden naar Rome, tenminste... in Nederland.

In dit ondoordringbare bos in de Canadese Rocky Mountains, waar Wanda, Lies, Anneke en Greetje in een cirkel, met de ruggen naar elkaar toe, het dreigende gevaar afwachten, wonen beren en wolven, edelherten, elanden, poema's, coyotes en slangen, die allemaal op hun eigen manier nijdig kunnen worden. Vier bejaarde dames uit Nederland zijn hier, door hun eigen toedoen, zo misplaatst als missionarissen in een gebied vol koppensnellers.

Het woud is prachtig, daar niet van. De bodem is ongelijk en rotsachtig. De bladeren van de loofbomen zijn rood, oranje en groen

en een enkele naaldboom verliest okerkleurige naalden. Witte berken laten hun gele lover los, dat als reuzenserpentes om en over de vrouwen dwarrelt. Een rottingsgeur stijgt op vanaf de grond en in de verte huilt een wolf.

Op het geritsel in de bosjes en het geluid van hun ademhaling na, heerst er nu absolute stilte.

‘Moet je een grizzly nou recht in de ogen aankijken?’ fluistert Wanda.

‘Ja’, antwoordt Lies.

‘Nee’, zegt Greetje op hetzelfde moment.

‘Ogen neerslaan. Altijd ogen neerslaan’, weet Anneke. ‘Of juist niet?’ voegt ze daar weifelend aan toe.

Wanda ruikt haar eigen angst, en die van haar vriendinnen. De geur van deodorant, overheerst door zuur zweet, stijgt op vanuit de oksels. Haar mond is droog.

In het struikgewas is nu onmiskenbaar een zware stap te horen. Takken kraken.

‘Klingel! Klingel!’ sist ze paniekerig tegen de anderen. ‘Waar is de berenbel?’

‘Die moesten we juist niet gebruiken’, piept Lies. ‘Beren werden daar nieuwsgierig van.’

‘U zij de glorie!’

‘Anneke, wat dóé je?’

‘Ik zing. Hij moet ons eerder horen dan wij

hem!’

‘Kun je Onze-Lieve-Heer een seconde thuislaten, An?!’

‘De beer natuurlijk! De béér moet ons eerder horen dan wij hem!’

‘Ik hoor hem al!’

‘Ik ook!’

‘Ik ook!’

Op het moment dat de vrouwen beginnen te gillen, buigen de takken van een grote struik opzij.

DEEL 1

West-Canada

Het vertrek

In vertrekhal 1 wacht Wanda ruim voor de afgesproken tijd op haar geliefde Lies en op haar vriendinnen Anneke en Greetje. Al een uur drentelt ze heen en weer, het karretje met de bruine lederen koffer, ooit nog van haar man, wijlen Max Heres Diddens, voor zich uit duwend. Ze laat haar bagage geen seconde los, want je weet maar nooit: voor je het weet stoppen ze er drugs in of halen ze er iets kostbaars uit. Met Max, die als diplomaat veel reisde, was ze op de luchthaven van Delhi een keer een koffer kwijtgeraakt. Reken maar dat zoiets haar niet nog eens zal gebeuren.

Een paar keer zwaait ze naar een grijs hoofd in de verte, maar het blijkt telkens naar het verkeerde grijs te zijn. De oudjes zijn reislustig, concludeert ze, en ze besluit nu alleen nog op het roodgeverfde, lange haar van Lies te letten. Ondertussen checkt ze om de vijf minuten op het vertrektijdenbord of hun vlucht nog steeds op tijd gaat.

Wanda trekt de banden om haar schouders strakker. In de rugzak zit de koker met de as van Danny, in een handdoek gerold, tussen pepermuntjes en een paar pantoffels. Wanda's buik

trekt zich samen als ze aan haar denkt. Deze zomer is haar vriendin Danny overleden en ze was te laat om afscheid van haar te kunnen nemen. Natuurlijk had ze eerder uit Brazilië moeten terugkomen, waar ze aan het bewijzen was dat ze prima in staat is om in haar eentje, zonder haar echtgenoot, te reizen. Toen ze hoorde dat Danny dood zou gaan, stond ze in dubio of ze terug naar Nederland zou gaan of door naar Chili zou trekken. Wat een waanzin was dat. Haar vriendin Danny lag op sterven, ze miste Lies – al wilde ze dat toen niet voor zichzelf erkennen – en haar andere boezemvriendinnen Greetje en Anneke hadden haar nodig. Wat dééd ze überhaupt nog daar aan de andere kant van de oceaan?

Dat vorig jaar bleek dat ze zich aan mensen kon hechten, was vooral voor haarzelf een grote verrassing. Wanda had met Max en de kinderen in talloze landen gewoond en overal ‘vrinden’ gemaakt. Die vriendschappen hadden de houdbaarheidsdatum van Max’ contract. Hoewel Wanda altijd van iedereen vrolijk zwaaiend met ‘we schrijven!’ afscheid nam, had ze nog geen verjaardagskaart gestuurd. Namen en gezichten vervaagden iedere keer weer als schepen in de mist.

Op het kerkhof, waar Max – na een val van een keukentrap – onder een berg kiezels begraven ligt, ontmoette ze ruim een jaar geleden Greetje, Lies, Anneke en Danny.

Een groter verschil dan tussen de vijf vrouwen is niet denkbaar. Zij, Wanda, woont in een groot, statig huis vol antiek en donker, koloniaal meubilair, en zit als weduwe van een diplomaat goed in de slappe was. Ze torent met haar rijzige postuur boven iedereen uit en beschikt met haar zware stem over een ironie die niet door iedereen wordt gewaardeerd, maar al vanaf het begin wel door Lies en later zeker ook door Greetje en Anneke.

Terwijl Wanda zich met kar en al probeert te bevrijden uit een groep luidruchtige zonanbidders in korte broek, met hawaïshirt aan en zonnebril of pet op het hoofd, denkt ze aan haar geliefde. Lies is met haar kleurige, zelfgemaakte kleding op haar manier een opvallende verschijning. Haar hele leven heeft zij voor haar moeder in Osdorp gezorgd en toen deze hoogbejaard naar een Argentijnse internetlover emigreerde, besloot ze dat het nu eindelijk tijd werd om zelf een *all-inclusive*-liefde te ontmoeten. De verrassing was groot toen dat na een aantal vergeefse pogingen geen man, maar een vrouw

bleek te zijn. Lies was zo hard aan het zoeken geweest, dat ze niet zag wat zich vlak voor haar neus aandiende. Wanda lacht in zichzelf. Zoals de archeoloog Schliemann er zó op gebeten was Troje te vinden, en zó hard groef dat hij de laag met de oude stad voorbijging en daarmee kostbare overblijfselen van het daadwerkelijke Troje verwoestte, zo was Lies op zoek geweest naar de liefde. Gelukkig hebben Lies en Wanda elkaar op tijd gevonden en bleken de scherven van hun eerste conflict – Wanda's wegblijven bij Danny's doodsbed – te lijmen.

Ze had niet te laat mogen komen, dat weet zij, dat weet Lies, dat weten ook hun twee andere vriendinnen. Maar niemand heeft ooit een woord van verwijt uitgesproken.

Misschien is dat wel het ergste: beter was er een fikse ruzie geweest, zo een die de lucht klaart en die je bij kunt leggen. Het lijkt alsof haar vriendinnen onderling de lieve vrede belangrijker vinden dan de waarheid. Terwijl die lieve vrede haar nu juist de mogelijkheid ontnemt om af te rekenen met haar schuldgevoel. Wat schiet ze ermee op? Lieve vrede is als een bloemenveld op gifgrond, een kermis op een dodenakker, de schmink van een depressieve clown.